

Raport z działań za rok 2023 - Operacja Czysta Rzeka

Jubileuszowy rok Operacji Czysta Rzeka - raport z działań 2023

2023-12-27

375 ton śmieci i ponad 20 tysięcy uczestników, super sztaby, dwa programy edukacyjne, podcast i pierwszy las!

Rok 2023 dla największej w Polsce akcji społecznego sprzątnięcia rzek i okolic był bardzo intensywny. Wiosenna edycja okazała się rekordowa pod kątem liczby zebranych śmieci oraz zaangażowanych wolontariuszy.

- Zainaugurowano dwa programy: „Rok nad Rzeką” dla szkół oraz „Przystań Czysta Rzeka” dla miejsc zajmujących się wypożyczeniem sprzętu wodnego
- Wystartował podcast „Temat Rzeka”
- Przedstawiciele akcji pojawili się w wielu wydarzeniach z przekazem ekologicznym

- Operacja Rzeka była też partnerem innych inicjatyw wspierających edukację prośrodowiskową czy realizację celów zrównoważonego rozwoju
- Nietypowym zakończeniem tegorocznych działań było posadzenie lasu

Pomysł akcji społecznego sprzątnięcia rzek i okolic narodził się nad Bugiem z chęci troski o tamtejszą przyrodę, ale idea szybko rozprzestrzeniła się na całą Polskę. W 2023 roku odbyła się już piąta edycja tej inicjatywy.

Tegoroczna odsłona „Operacji Czysta Rzeka” rozpoczęła się 14 marca w Światowym Dniu Działania na Rzecz Rzek. Jej kumulacja miała miejsce w weekend z okazji przypadającego 22 kwietnia Dnia Ziemi – wtedy odbyło się 176 akcji. Kolejne akcje organizowane były już latem i jesienią we współpracy z partnerami. Finalnie więc w 2023 roku założono 510 sztabów, odbyło się 671 akcji, w których uczestniczyło 20 648 osób, uprzętając z łona natury 375 ton odpadów.

To niesamowite jak bardzo potrafimy się zmobilizować i działać w terenie. Tegoroczna edycja pokazała, że razem możemy naprawdę dużo. Liczby mówią same za siebie. Przez 5 lat zgromadziliśmy olbrzymi kapitał społeczny – ponad 36 tys. ludzi. zabrało 885 ton odpadów. Bardzo nas cieszy zainteresowanie akcją wśród najmłodszych – tylko w tym roku było to 9 277 młodych osób. Zorganizowaliśmy też pilotażową edycję programu ‘Rok nad Rzeką’, która ujawniła potrzebę edukacji w plenerze – obserwacji i eksperymentowania, by kształtować wśród dzieci i młodzieży troskę o przyrodę wokół. Dziękujemy za wsparcie naszym partnerom, bo to dzięki nim możemy realizować pomysły angażujące społeczność"

– mówi Daniel Parol, pomysłodawca akcji i organizator Sztabu Głównego Operacji Czysta Rzeka.

Najczystszy Sztab 2023 - społeczność Zespołu Szkół J. Verne'a w Kielcach

[Download image](#)

Ogólnopolskie porządki

Najczęstszymi obszarami, w których organizowano akcje sprzątnięcia okazały się tereny nad rzeką – 402 akcje. W dalszej kolejności sprzątnięto miejscowości – 62, wokół jeziora – 57, lasy – 44. Odbyło się także 50 akcji kajakowych.

Podobnie jak w latach ubiegłych najwięcej zaangażowanych było na Mazowszu. W tym roku 3953 osób wzięło tutaj udział w 159 akcjach i zebrano niespełna 90 ton śmieci. Województwo lubelskie uplasowało się także kolejny rok z rzędu na drugiej pozycji, notując 2578 wolontariuszy, 93 akcje oraz ponad 62 ton odpadów. Trzecie miejsce też tradycyjnie zajęło Podlasie – 45 akcje i ponad 22 tony śmieci oraz 1284 uczestników. Na czwartej pozycji pod kątem akcji uplasowało się Podkarpacie z liczbą 42 akcji i 14,6 ton śmieci, natomiast na Warmii i Mazurach zorganizowano o jedną akcję mniej, za to podwojono (!) liczbę zebranych odpadów, raportując ponad 29 ton i ponad 1100 uczestników. Sporo śmieci zebrano także w Wielkopolsce (prawie 29 tony) i na Pomorzu (ponad 26 ton).

W celu docenienia działań lokalnie wyróżniliśmy 3 sztaby. Super Sztabem zostali strażacy z jednostki ratowniczo-gaśniczej OSP w Sarnakach, Młodzieżowej Drużyny Pożarniczej z Sarnak i ich przyjaciele, gdzie na jednego uczestnika akcji przypadło 139 kg zebranych odpadów. Najczystszy Sztab, czyli sztab lokalny, który zebrał najwięcej odpadów wyrażonych w kilogramach nosi nazwę 'Verne Kielce' i jest to społeczność Zespołu Szkół J. Verne'a, która sprzątała teren wokół rzeki Silnica, a efektem ich działań było 15 750 kg odpadów. Największą liczbę uczestników w systemie zarejestrował z kolei sztab 'Panko nad Sanem', który do 6 akcji zaangażował 1055 osób! Serdecznie gratulujemy i dziękujemy za zaangażowanie"

– dodaje Daniel Parol.

Więcej niż sprzątanie

Zmiana nawyków i czujność ekologiczna wpisują się w działania prośrodowiskowe. Dlatego Operacja Czysta Rzeka to już nie tylko akcja sprzątania, ale programy edukacyjne, partnerstwa czy udział w wydarzeniach.

W marcu w partnerstwie z Fundacją Inter Cars ruszył pilotażowy program dla szkół podstawowych „Rok nad Rzeką”, w ramach którego podczas autorskich zajęć uczniowie poszerzali swoją wiedzę na temat form ochrony przyrody, poznawali rodzaje odpadów oraz ich szkodliwość, ale również zasady segregacji i wtórnego wykorzystania. Mimo iż scenariusz zajęć dla wszystkich szkół był uniwersalny, zajęcia w każdej z placówek wyglądały nieco inaczej. Specyfika danej rzeki, uczestnicy, warunki atmosferyczne – wszystkie te czynniki sprawiły, że spotkania były unikalne i jedyne w swoim rodzaju. Dzięki programowi „Rok nad Rzeką”, młodzież zaprzyjaźniła się z fauną, florą i rodzimymi rzekami. W trakcie pięciu spotkań i wspólnego wyjazdu do wrocławskiego Hydropolis, dzieci przekonały się, jak ważne jest dbanie o środowisko naturalne.

Lekcje nad rzeką - program "Rok nad rzeką"

Download image

'Rok nad Rzeką' to wspaniała inicjatywa. Jako edukatorka przyrody jestem zaszczycona, że mogłam wziąć udział w takim projekcie. Pięknie jest uczyć w terenie! Teraz to innowacyjne, ale uważam, że tego typu lekcje powinny być stałym elementem programu nauczania. Dzieci chętnie uczestniczyły w zajęciach, zadawały interesujące pytania, przyglądały się wodzie, roślinności i drobnym zwierzętom. Cieszyły się z każdej chwili spędzonej na świeżym powietrzu. To wiatr w żagle dla każdego nauczyciela!"

– mówi Honorata Stafiej, edukatorka programu „Rok nad Rzeką”.

W maju wystartował program „Przystań Czysta Rzeką”. Do tej inicjatywy przystępują miejsca, które zajmują się wypożyczaniem sprzętu wodnego, jednocześnie dbając o piękno oraz czystość otoczenia, w którym funkcjonują. Aktualnie na mapie programu zaznaczonych jest kilkanaście punktów - wypożyczalni kajaków czy agroturystyk, które od lat angażują się w akcje sprzątania w ramach Operacji Czysta Rzeką.

Operacja Czysta Rzeką była także partnerem V edycji badania EKObaremtr zrealizowanego przez SW Research, w którym pytaliśmy o zmianę nawyków po katastrofie ekologicznej na Odrze. Więcej na: <https://operacjarzeka.pl/nie-chcemy-smieci-wyniki-najnowszego-badania-ekobarometr/>

Wierzymy, że możemy tworzyć odpowiedzialny i zrównoważony świat. Pomagamy zachowywać i odnawiać naturalne zasoby, dlatego niezwykle cenimy sobie współpracę z podmiotami dzielącymi te same wartości. Dołączamy do inicjatyw, które uznajemy za cenne edukacyjnie, z których nie tylko dowiemy się, jak dbać o przyrodę, ale po co to robimy, że nie mamy planety B. Przy okazji uwrażliwiamy ekologicznie i staramy się odczarować skomplikowane zjawiska przyrodnicze, a biznesowi w praktyce pokazać, jak z nami można odpowiadać na wyzwania w obszarze ESG. W ten sposób zachęcamy do tego, by żyć w zgodzie z naturą"

– mówi Izabela Sałamacha, rzeczniczka prasowa Operacji Czysta Rzeka.

Sadzimy las - Izabela Sałamacha, rzeczniczka prasowa Operacji Czysta Rzeka

[Download image](#)

Las na finał

W imieniu uczestników akcji szkolnych i tych, którzy zrezygnowali z koszulki z edycji wiosennej, Operacja Czysta Rzeka posadziła pierwszy las. Akcja sadzenia dębów pod koniec października nieopodal miejscowości Nowe Groszki i Ryczyca w woj. mazowieckim zakończyła tegoroczną aktywność na łonie natury. Było to możliwe dzięki współpracy ze Stowarzyszeniem Wspólnota Arche. Kolejne akcje nasadzeń planowane są w roku 2024.

Inicjatyw własnych oraz wydarzeń, w których braliśmy udział w tym roku było naprawdę dużo. Wszystkie działania przedstawiliśmy w naszym raporcie podsumowującym. Zachęcam do zapoznania się z nim i do współpracy z nami w kolejnej edycji. Ten rok był wyjątkowy, bo jubileuszowy, ale wiemy, że wciąż jest wiele do zrobienia, więc już zakasamy rękawy"

– zapowiada Daniel Parol.

Pełen raport do pobrania jest dostępny [tutaj](#).

Operacja Czysta Rzeka

To pierwsza w historii skoordynowana akcja społecznego sprzątania rzek na całej ich długości, z uwzględnieniem dopływów, a także brzegów i okolicy. Ma na celu zaangażowanie lokalnych społeczności, samorządów, organizacji pozarządowych, a także turystów do posprzątania rzek i terenów wokół, a w ciągu roku do utrzymania tam czystości. To także akcja edukacyjna i społeczna zakładająca w długiej perspektywie wpływanie na zachowania i postawy obywateli wyrażające dbałość o środowisko lokalne, w którym na co dzień żyją, z którego korzystają, i z którego w przyszłości będą korzystać następne pokolenia. Początkowo miała dotyczyć jedynie rzeki Bug, ale szybko okazało się, że są chętni do propagowania idei w całej Polsce. Dzięki temu w 5 edycjach 36 704 wolontariuszy zebrało ponad 885 ton śmieci w całej Polsce.

Co roku akcję wspierają samorzady, organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy, największe wypożyczalnie sprzętu pływającego oraz lokalni liderzy i media. W ubiegłych latach wsparcie okazali także przedstawiciele życia publicznego tacy jak: Jacek Kleyff, Andrzej Stasiuk, Adam Nowak i Raz Dwa Trzy, Stanisław Soyka, Urszula Dudziak, Kayah, Marek Kamiński, Anna Maruszczyk, o. Tomasz Dostatni, prof. Stanisław Baj, dr Andrzej Kruszewicz, o. Leon Knabit, Justyna Steczkowska, Beata Sadowska czy śp. Aleksander Doba.

Pomysłodawcą i organizatorem Operacji Czysta Rzeka jest Wydawnictwo 5 Strona - wydawca magazynu Kraina Bugu.

Piąta edycja Operacji Czysta Rzeka wspierana była przez sponsorów i partnerów. Głównym Partnerem Edycji jest Fundacja Inter Cars. Marka Dafi jest Sponsorem Strategicznym. Sponsorem Oficjalnym jest Intel Technology, a wśród Sponsorów Wspierających znalazły się firmy: Epson, Forte Plus oraz PepsiCo. Firma Prologis jest Sponsorem Sztabu Głównego, a firma Segro Partnerem Oficjalnym. W gronie Partnerów Wspierających są: Arche, Bank Ochrony Środowiska, Servier Polska, Egis, Anpharm Przedsiębiorstwo Farmaceutyczne, Dobra Energia Dla Olsztyna oraz Ecol-Unicon. Marka 4F jest Partnerem Sztabu Głównego. Partnerem Merytorycznym jest Asekol PL Organizacja Odzysku Sprzętu Elektrycznego i Elektronicznego. Partnerem Logistycznym została Toyota Auto Podlasie. Oficjalnym Ubezpieczycielem Edycji jest Generali, Oficjalnym Dostawcą Paliwa – sieć stacji paliw Moya, a firma Remondis otrzymała status Oficjalnego Odbiorcy Odpadów. Partnerem Technologicznym zostało Autenti, Partnerem Analitycznym – CUX Research, Partnerem DOOH – Jet Line, Partnerem Reklamowym – BeDigital, a Partnerem Informatycznym dhosting.pl.

Szczegółowe informacje:

- www.operacjarzeka.pl
- <https://www.facebook.com/Operacjarzeka>
- <https://www.linkedin.com/showcase/operacja-czysta-rzeka/>
- <https://www.youtube.com/@operacjarzeka1027/featured>

Iza Sałamacha

Rzeczniczka prasowa
Operacja Czysta Rzeka

iza@operacjarzeka.pl
609900492

Linkedin: <https://pl.linkedin.com/showcase/operacja-czysta-rzeka>

supersztab.jpeg

[Download](#)

lasOCR2.jpeg

[Download](#)

lasOCR.jpeg

[Download](#)

Raport 2023.png

[Download](#)

NajczystszySztab.jpeg

[Download](#)

roknaдрzeka.jpeg

[Download](#)

Raport Operacja Czysta Rzeka 2023.pdf

[Download](#)